

BUGOJNOKIO VAM PRIČA

Ja stvarno ne znam kako ću podnijeti trenutak kad moji drugari odu.
Mislim, svjestan sam ja da sve što je lijepo kratko traje, ali mi, brate, žao.
Tek što sam se navikao na sve ove moje lutke, sutra poslije onog, onog što ljudi zovu "proglašenje pobjednika", moje lutke se vraćaju svojim kućama.
A joooooooooooooooooj, ali šta da radim, život nas, lutaka, je takav.
Ma, ništa, razmijenit ćemo brojeve telefona, zvat ćemo jedni druge.
Eh, baš ovo me zabrinjava.
Postajemo kao ljudi, zato ja to neću!
Ne dam da postanemo isti, bacit ćemo telefone i tačka.
Ili tačka.
Predložit ću im to i one će pristati.
Što ljudi kažu i sa time se slažem "ta će oni".
To je to.
Svakom svačije.
Kad sam se ispozdravljao sa mojim "gradskim" lutkama, požurio sam da gledam predstavu "Neka druga predstava".
Gledao, smijao se, bodrio Vicu. Šta da radim, Vica je moja drugarica.
Baš se rimuje, Vica – druga – rica.
He – he.
Interesantno.
Poslije sam lebdio nad gradom.
Ljudi šetaju, grle se, glasno pričaju.
Onaj jedan baš galami.
Kad on progovori, sve ptice prhnu sa grana bijelih breza.
Htio sam da mu kažem da šuti, ali nisam.
Njemu njegovo, meni moje.
Onda sam gledao Prijedorčane u "Crvenkapi".
Baš sam se smijao, neobični su, kuhaju, pjevaju.
Znao sam da će se sve dobro završiti.
Ne može ostati da Vuk proguta Crvenkapu i Baku, a da ih niko ne spasi.
I onda, onaj što je spasio Baku, očijuka sa Crvenkapinom mamom.
Oženit će je garant.
Nije niko lud, sve se vidi.
Ah, mama kao neće, a hoće, samo se ponaša tipično ženski.
E, mama, mama, znam te kad si curom bila.
Imaju oni neki ljudi koji će reći da je neka predstava najbolja, a meni su sve super.
Sutra ćemo doći da ih sve ispratimo i kad odu, ja ću tugovati i živjeti od uspomena do sljedećeg Susreta.
Eto, budite zdravi, srećni i veseli, a vidimo se na sljedećem Susretu.
Šmrc. Šmrc.

Voli vas vaš Bugojnokio.

„Neka druga predstava“

Akademija za kulturu i umjetnost u Osijeku
Tekst: studentice Tea Mandarić i Jona Zupković

Mentorica: izv. prof. dr. art. Maja Lučić
Sumentor: Goran Guksić, umj. sur.
Saradnica na kolegiju: Matea Bublic, ass.

FOTOGALERIJA SA PREDSTAVE

„Crvenkapa“

JU Pozorište „Prijedor“ u Prijedoru
Režija: Aleksandar Pejaković

RAZGOVOR SA...

SRĐAN KNJEGINJIĆ Direktor JU Pozorište Prijedor

Jeste li zadovoljni Festivalom?

Jesmo, s obzirom da smo ovdje prvi put na festivalu sa ovom predstavom. Ne znam da li smo ikad bili ranije u prethodnih 15 godina, ali pošto nam je ovo dječija predstava nakon dugo vremena, to je bila neka moja prvobitna ideja, ali i od kolega, da otvorimo neku dječiju scenu pošto smo jedino pozorište u gradu. Pravimo različite komedije, drame, ali moramo veliku pažnju da obratimo na djecu. Ako ne stignemo u sezoni da napravimo predstavu za djecu, onda se barem potrudimo napraviti jednu u kalendarskoj godini. U ovome trenutku pravimo treću, a Crvenkapa nam je prva.

Da li je oformljena dječija scena u potpunosti?

Imamo tendenciju da oformimo, imamo i dječije predstave koje gostuju u našem pozorištu iz Dječijeg pozorišta Republike Srpske ili iz nekih privatnih produkcija, tako da ne zapostavljamo djecu osim u slučaju ako mi nemamo nešto svoje da im prikazemo. Moramo da radimo za djecu zato što su oni buduća publika i ako ih mi ne odškoluje, ne znam ko će.

Kako ste se uopšte usudili upustiti u tu avanturu sa lutkama i koliko je bilo izazovno?

Htjeli smo da se pozabavimo lutkama zato što su one interesantne i za taj pokret, iako mi nemamo puno iskustva za to. Na početku nam je trebalo vremena da se naviknemo, bila nam je čudna ta mehanika lutaka koja je potpuno drukčija od svega, moramo da zanemarimo sebe koji upravljamo lutkama da bi ona došla do izražaja. Kako je vrijeme odmicalo, uspjeli smo da savladamo sve te stvari. Lutke su različite, napravljene od raznih materijala i Crvenkapa i Gavran, sve su to elementi koji su ustvari upotrebljivi - makaze, bure.

Ko vam je pravio lutke?

Lutke su pravljene u Dječijem pozorištu Republike Srpske. Trajao je taj proces pravljenja lutaka, dok je trajala predstava tako su dolazile i lutke. Neke su bile napravljene ranije, ali falili su im neki mali detalji tako da smo to sve popunili i na kraju smo dobili taj neki ishod.

Ko čini teatarsku publiku u Prijedoru?

U posljednje vrijeme teatarsku publiku čini dosta mladih. Imamo tu neku tendenciju rasta mladih što nas izuzetno raduje. Imamo naravno i stalnu publiku koja ne propušta ni jednu predstavu. Pogotovo i u našoj produkciji sad u zavisnosti ko nam dolazi sa gostuje, publika pažljivo bira koje će predstave gledati. Imaju uvijek dvije, tri sale koje su pune, uvijek dođu oni koji su najzainteresovaniji da gledaju.

Koliko su vam značajni teatarski festivali?

Teatarski festivali su najznačajnija kulturna razmjena. Uvijek dolaze ljudi iz raznih krajeva. U Prijedoru imamo „Zlatnu vilu“ i naša publika ima priliku da vidi kako neko drugi radi i šta neko drugi želi da prenese, koje poruke i samim tim mogu da uporede način na koji mi radimo i druge, koji je to kvalitet, do koje mjere. To je najbitnije i zbog pozorišnih kontakata i zbog nekih budućih saradnji. Pozorište je najveći kulturni ambasador grada jer mi nosimo ime našeg grada.

SA OKRUGLOG STOLA...

„Crvenkapa“

JU Pozorište „Prijeđor“ u Prijeđoru
Režija: Aleksandar Pejaković

Ismira Mašić, moderatorica Okruglog stola, je pozdravila ansambl predstave iz Prijeđora kao i režisera Aleksandra Pejakovića. U samom uvodu se posebno zahvalila Akademiji iz Osijeka i na današnjoj predstavi „Neka druga predstava“ i izvinila se što su ostali uskraćeni za razgovor o istoj, kojeg je bilo nemoguće odraditi zbog tehničkih razloga.

Večerašnjoj predstavi je čestitala na lijepoj domišljatosti i bogatoj scenografiji kao i na režiserskim rješenjima. Posebno joj je zanimljivo i raduje različite kreacije lutaka koje nastaju iz scenografije. U dramaturgiji joj je zanimljivo rješenje lovca koji je u ovoj predstavi proigrao. Također, istaknula je neobičnu animaciju lutke, gdje jedna glumica animira lutku dok joj druga daje glas.

Strajo Krsmanović je pozdravio dolazak Prijeđora na ovaj festival primijetivši da im je ovo prvi lutkarski festival što ga čini sretnim jer se lutkarstvo širi. Zamolio je prijeđorske glumce da kažu nešto o predstavi i procesu rada.

Srđan Knjeginjić, direktor Pozorišta Prijeđor i glumac u predstavi, je rekao da je ova predstava proizašla iz potrebe za dječijom scenom koju nisu imali posljednjih deset godina, nastala je prije tri godine i od tada imaju za cilj da svake godine ili sezone imaju bar jednu dječiju ili lutkarsku predstavu. Kako nisu imali iskustva u lutkarstvu, učili su u toku procesa.

Aleksandar Pejaković, režiser predstave, se na samom početku osvrnuo na Akademiju iz Osijeka i njihove predstave iskazavši im poštovanje zbog afirmisanjalutkarstva i na ovom festivalu da se čak zapitao ko igra u pratećem programu, a ko u takmičarskom, sudeći po kvalitetu predstava. On je završio specijalizaciju lutkarske režije u Sofiji, ali mu je bilo jako teško da nameće sve elemente ansamblu, koji nema iskustva u tome, pa se odlučio da pravi dramsku predstavu sa elementima lutkarstva. Tekst Igora Bojovića je rado prihvatio mada je napisan za dva glumca, ali je on odlučio da uvede devet glumaca. Misli da su večeras imali problema zbog sale koja nije akustična, na šta su ga prisutni uvjerali da je čujnost glumaca bila jako dobra.

Strajo Krsmanović je rekao da ima osjećaj da su „uboli“ i našli najbolji način narodnog pripovijedanja odlučivši da rade univerzalnu temu – Crvenkapu, koja je baš svima poznata. Ovo je po njegovom mišljenju čista, artikulisana i pismena predstava koja je dobar put za budućnost njihovog pozorišta.

Srđan Knjeginjić je potvrdio ovo razmišljanje rekavši da su baš zbog toga i izabrali priču o Crvenkapi jer je sva djeca znaju i to će ih podstaći da idu u pozorište. A ova verzija je malo drugačija od uobičajne priče.

Mirela Predojević, glumica u predstavi, se oduševila reakcijom publike jer su im djeca prilazila i razgovarali s njima. Ona nije lutkarka i mada se bojala raditi ovu predstavu, veseli je što su je uradili, a pogotovo što su je obnovili nakon dvije i po godine, što je bilo jako teško jer lutka zahtjeva da se bude u formi. Čestitala je na organizaciji festivala i na punoj sali djece. **Vahid Duraković** je poželio dobrodošlicu gostima iz Prijedora, čestitao im na predstavi koja ima elemente animacije, posebno što su pojednostavili izvedbu i prilagodili je glumačkom iskustvu. Scenografija mu je jako zanimljiva jer su postigli domaću atmosferu i pripovjedački mentalitet. Publici je priča jasna što je bilo vidljivo po njihovom praćenju predstave. O tekstu bi se moglo mnogo pričati, Igor je postmodernistički pisac, koji uvodi novu dimenziju u bajku, ali nije siguran koiko je to dobro i koliko se to razumije, posebno koliko to razumiju djeca zbog nekih škakljivih dijelova (odnos majke i lovca).

Alena Džebo je primijetila da su djeca šokantno iščekivali pojavu Crvenkape. Zanimljive su joj bile početne etide, ali joj se čini da je drugi dio predstave prebrzo došao. Pohvalila je čudesnu scenografiju.

Aleksandar Pejaković se osvrnuo na ovu opasku rekavši da je uvijek prvi dio pomalo sklisak jer postoji strah da će progutati drugi dio. Namjerno je prvi dio bio bez teksta da bi u drugom iznenadio publiku.

Straji Krsmanoviću su bili viška elektronski efekti koji se nisu slagali jer su songove izvodili uživo pa misli da su i efekte mogli izvesti glumci, posebno zbog toga jer su priča i ambijent tradicionalni.

Ana Ilakovac je pohvalila njihovu inicijativu da naprave dječiju predstavu sa elementima lutkarstva. Interesuje je šta su htjeli poručiti djeci ili probuditi u njima jer to nije vidjela u predstavi.

Aleksandar Pejaković je rekao kako on kao režiser ne praktikuje da šalje ideje već samo priču, a možda je nešto i promaklo u igri pa se nije shvatilo. Nije imao namjeru da pretjerano naglašava ljubav između majke i lovca, ali je poljubac na kraju možda to isforsirao.

Marija Ritan, studentica dramaturgije, je pitala Aleksandra Pejakovića šta ga je inspirisalo da radi ovaj tekst i šta je bila polazna osnova, na šta je Aleksandar odgovorio da je cilj bila predstava u

predstavi sa elementima lutkarstva. Mariji Ritan su se dopali tradicionalno – ritualni motivi, ali joj nije bila jasna poruka, na šta je Aleksandar ponovio da ne šalje poruke, već to treba da rade roditelji razgovarajući sa svojom djecom.

Selini Hrvat, članici Dječijeg žirija, se svidjela predstava, ali joj je nedostajalo da vidi kako Crvenkapa skreće sa puta iako ju je mama upozorila da na to pazi.

Igor Tretinjac je pohvalio kreaciju lutke Crvenkape i interesovalo ga je kako su do toga došli. Mirela Predojević je rekla da su ideju uzeli iz početne scene kuhinje tako da i Crvenkapa bude vezana za kuhinju, a lutku je kreirao Zoran Bjelošević od onoga što se nalazi u kuhinji (tikva, vreća...).

Senadu Milanović je interesovalo zašto dvije glumice animiraju lutku, tako što je jedna pokreće, a druga daje glas. Nije joj jasno šta se time postiglo jer joj se čini da se izgubilo na čujnosti, a glumicama je bilo teško da to rade.

Aleksandar Pejaković je rekao da je probavao razne varijante i to mu se pokazalo najfunkcionalnije.

KNJIGA UTISAKA

„Crvenkapa“

JU Pozorište „Prijedor“ u Prijedoru
Režija: Aleksandar Pejaković

Prelijepo.

Slatko.

Ne sviđa mi se... ☹️

Vrijeđanje ljudske inteligencije!

Svidjela mi se predstava.

Samo zato što su se poljubili na kraju djeci je bilo zanimljivo.

Medeno.

Super <3

Svaka čast!

Lijepo mi je i dobro.

Scenografija je za pohvalu.

Izvršno.

OK <3

Prejako i brutalno!

Muzika super.

<3 za Gavrana.

IZ UGLA PUBLIKE

„Neka druga predstava“

Akademija za kulturu i umjetnost u Osijeku

Tekst: studentice Tea Mandarić i Jona Zupković

Mentorica: izv. prof. dr. art. Maja Lučić

Sumentor: Goran Guksić, umj. sur.

Saradnica na kolegiju: Matea Bubić, ass.

Predstava je zanimljiva i duhovita, prilagođena i djeci nižih razreda osnovne škole. Priča je jednostavna, ali uigranost, energičnost glumaca i oživljavanje lutke Vice stvarno pokazuje ogroman trud koji je uložen u nju. Lutka Vica je zaista zaživjela zajedno sa glumcima. Stvari koje se dešavaju u predstavi prate događaje iz njenog života. Samim tim se kroz čitavu predstavu publika upoznaje sa Vicom i njenim pomalo čudnim, da ne kažem, sebičnim karakterom. Glumci su pored svojih uloga itekako pomogli da osjetimo Vicinu svaku emociju kao i samu priču oko pokušaja pravljenja predstave. Atmosfera u toku predstave je bila dobra, energija se prenijela na publiku koja je uživala. Uspjeli su mlađoj djeci u publici da drže pažnju i da ih uvuku u završnu pjesmu koju su svi zajedno pjevali. Činjenica da se ova predstava morala dva puta igrati je pokazatelj da je kvalitetna. U oba igranja energija glumaca je bila vrlo pozitivna i nisu izgledali izmoreno, čak ni na drugom igranju, što moram da pohvalim. A Vica neka i dalje uzgaja metvicu i pravi čajeve, pa možda na kraju doživi premijeru sa bogatom scenografijom.

Aida

„Crvenkapa“

JU Pozorište „Prijeđor“ u Prijeđoru

Režija: Aleksandar Pejaković

Predstava kroz impresivnu scenografiju i pažljivo odabranu muziku, koju glumci uživo pjevaju, donosi nezaboravan doživljaj priče, stvarajući osjećaj kao da ste i vi dio tog čarobnog svijeta. Glumačka izvedba, skladna i izuzetno izražajna, doprinosi još snažnijem uranjanju u magični svijet jedne nove Crvenkape koju do sada nisam ni čitala ni vidjela. Oživljeni su likovi u lutkama Crvenkape i vuka, koje dobro poznajemo, ali smo vidjeli i jednu kuhinju, kuhare, gavrana, kao i majku i lovca koji se međusobno šarmiraju. I taman kad su njih dvoje trebali da se zavole, upadne Crvenkapa. I onda majka pošalje Crvenkapu kod bake da joj odnese kolače, a mala Crvenkapa (napravljen od vreće i bundeve) skrene s puta ili je vuk presretne (ne sjećam se šta je tačno bilo) i naravno, vuk je nasamari. Onda vuk pojede baku, iznemoglu i prehladenu staricu, a poslije toga i naivnu Crvenkapu. Majka ko majka ipak misli na svoje dijete i zabrine se za kćerku, a lovac za ljubav majke pošalje gavrana da je prati. Srećom gavran javi šta se dogodilo, lovac uzme stvar u svoje ruke i mlatne vuka po glavi i sve se dobro završi. Majka i lovac se zavole, Crvenkapa dobije novog tatu i tako sretno žive i dan danas ako nisu umrli. Nisam sigurna šta je poenta: je li Crvenkapa neposlušna ili je majka nemarna, ali to nije ni bitno. Najbitnije je da je ljubav pobijedila, da su kuhari odradili svoj posao i da su se sigurno svi dobro najeli.

Amina

4. DAN 26. SUSRETA

PRATEĆI PROGRAM

Danas, 25.10.2024.

Gradski trg kod Gimnazije Bugojno

11,00 sati

Akademija za kulturu i umjetnost u Osijeku

PETRICA KEREMPUH NA VAŠARU

Tekst:

Studentica: Ana Ilakovac

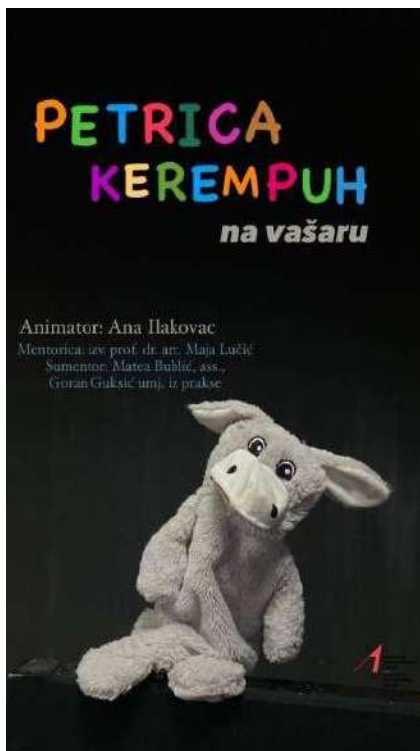
Mentorica: izv. prof. dr. art. Maja Lučić

Sumentorica: Matea Bubić, ass.

Suradnik na kolegiju: Goran Guksić, umj. sur.

Uzrast: 5 +

Trajanje predstave: 35 min

PRATEĆI PROGRAM

Danas, 25.10.2024.

Mala sala

13,00 sati

Scensko čitanje

Tekst

TRNOVA RUŽICA

Autorica: Marija Ritan

(studentkinja 4. godine Smjera za dramaturgiju Akademije umjetnosti Univerziteta u Banjoj Luci)

Marija Ritan, rođena 18. oktobra 1997. godine u Banjoj Luci. Od 2021. godine redovni je student Akademije umjetnosti u Banjoj Luci, dramski odsjek, smjer dramaturgija, u klasi profesora i dr. um. Ivana Pravdića i Maria Čuluma.

U sklopu studijskog obrazovanja, sa autorskim radom učestvovala je na pozorišnim festivalima: „Pozorje mladih“ Novi Sad; „PAF“ Banja Luka; „Zaplet“ Gradsko pozorište „Jazavac“, Banja Luka; te 41. Pozorišne/Kazališne igre BiH, Jajce.

U 2023. godini, učestvovala je u radionici ekološkog i antropološkog filma KINO – EKO, u Beogradu. Tokom KINO – EKO radionice, zajedno sa kolegama Andrijanom Jelić i Miodragom Savićem snimila je i režirala dokumentarno/eksperimentalni film „Od avlije do sokaka“ koji je imao premijeru na 71. Martovskom festivalu u Beogradu 2024. godine. Film „Od avlije do sokaka“ nagrađen je za najbolji film „Zagorivud“ (Zagoriwood) fesitvala u Grčkoj, 2024. godine, i prikazan je na Međunarodnom festivalu filmske umjetnosti „Mister Vorki“ (Mister Vorky) u Rumi, te na festivalu studentskog kratkometražnog filma „Kameo“ u Čačku, ljeta 2024. godine na kojem je dobio nagradu publike, na festivalu u Zemunu „Zemun fest“ dobio je nagradu za najbolji studentski film, pored toga imao je prikazivanje na mnogobrojnim internacionalnim festivalima.

Njena radio drama „Čardak“ premijerno je izvedena na BH 1 radiju u Sarajevu juna 2024. godine, u produkciji dokumentarno-dramskog programa BH 1 radija.

U Dječijem pozorištu Republike Srpske, Marija je kao dramaturg do sada radila na stvaranju dvije predstave: „Bajka o malom Nikoli“ u režiji Emilije Mrdaković i „Tri praseta“ u režiji Branislave Stefanović.

Autor je teksta lutka predstave „Trnova Ružica“ po motivima Braće Grim, koja je imala premijeru 21. juna 2024. godine na „Maloj sceni“ Dječijeg pozorišta Republike Srpske.

Petak, 25.10.2024.

Mala sala

13,00 sati

Scensko čitanje

Tekst

DJED I ČOKOLADA

Autorica: Mirela Salihović

(studentkinja Odsjeka dramaturgija Akademije scenskih umjetnosti Sarajevo)

Danas, 25.10.2024.

Mala sala

17,30 sati

Prezentacija radionice

OSNOVNI PRINCIPI ANIMACIJE I LUTKARSKOG PROMIŠLJANJA

Voditelj radionice: Goran Guksić

“Radionica pod nazivom "Osnovni principi animacije i lutkarskog promišljanja" je namijenjena studentima akademija koji se žele upoznati s osnovama lutkarstva. Tijekom pet dana, polaznici će imati priliku istražiti ključne aspekte animacije predmeta/lutke poput pogleda, kretanja predmeta/lutke, prijenosa pažnje, govora i karakterizacije. Osim toga, radionica se fokusira i na osnove lutkarskog promišljanja, gdje će studenti polaznici razviti razumijevanje o tome kako lutka kao neživi predmet može oživjeti i ispričati priču uz pomoć simbolike i metafora. Radionica će završiti kratkom prezentacijom u kojoj će polaznici prikazati stečeno znanje i vještine.”

Goran Guksić

Goran Guksić je rođen u Osijeku 1987. godine gdje je ujedno i započeo svoj kazališni put na tadašnjoj Umjetničkoj Akademiji u Osijeku (danas Akademija za Umjetnost i Kulturu u Osijeku). Osim u ansamblu Gradskog Kazališta Lutaka Rijeka, bio je također članom Hrvatskog Narodnog Kazališta u Varaždinu. Kao slobodni umjetnik surađivao je s mnogim kazališnim redateljima poput Tamare Kučinović, Selme Spahić, Zlatka Svibena, Olje Lozice, Tine Hofman, Morane Dolenc, Ljudmile Fedorove, Renate Carole Gaticice i Zijaha Sokolovića, te ostvario uloge u kazalištima poput ITD Teatar, ZeKaEm, Teatar Exit, Mala Scena, Gllugl, INK Pula, HKD Rijeka, itd. Sinkronizirao je animirane filmove, snimao radio drame, te se nekoliko puta pojavljivao u serijama i filmovima. Do sada je držao mnoge radionice i masterclass-ove, kako u Hrvatskoj, tako i u Europi. Sudjelovao je u nekoliko internacionalnih kazališnih projekata u Njemačkoj i Irskoj. Od 2024. godine s Iris Tomić (Malo Drama Malo Art) pokreće dramsku skupinu za odrasle u rodnom Osijeku s ciljem razvijanja Osječke alternativne i amaterske kazališne scene. Od akademske godine 2023/24 radi kao naslovni umjetnički suradnik na kolegijima lutkarske animacije pri Akademiji za Umjetnost i Kulturu u Osijeku. 2024. godine s Tamarom Kučinović osniva Umjetničku Organizaciju "LUIKA" s ciljem razvijanja nove Osječke lutkarske i kazališne scene.

Izdvojeno iz knjige "Dramaturgija evropskog lutkarstva (fragmenti)", Vahid Duraković

10.3. Tamara Kučinović – Pjesnikinja primordijalne emocije

Tamara Kučinović¹ je diplomirana glumica-lutkar, diplomirana rediteljica pozorišta lutaka i autorica tekstova izvođenih uglavnom u lutkarskim pozorištima. U postavci predstava vrlo često radi i na oblikovanju svjetla. Na Akademiji za umjetnost i kulturu u Osijeku predaje predmete iz oblasti dramaturgije lutkarstva i lutkarske režije. Kao prva školovana lutkarska rediteljica u regionu, u potpunosti je opravdala značaj sistematskog obrazovanja. Režirajući više od dvadeset predstava u Hrvatskoj, Bosni i Hercegovini, Sloveniji i Srbiji između 2012. i 2022. godine, stekla je status najznačajnije rediteljice lutkarskog pozorišta. Autorica je tekstova *Zamrznute pjesme*² (po motivima priče Stepana Grigorjeviča Pisahova), *Bajka o izgubljenom vremenu*³ (po motivima bajke Jevgenija Švarca), *Srce veće od mene samog*⁴ (inspirirano slikovnicom *Medo koji voli grliti* Agnès de Lestrade), *Ja koja sam vuk*⁵ (*Vuk sa mirisom bobica*), *Dindim, o nježnosti*⁶, *Genijalni genije*⁷ i *Magloprejka ili o prazninama*⁸ (inspirirano slikovnicom *Krojačica magle* Agnès de Lestrade), *Ukradeno sunce*⁹ (po pjesmi Korneja Ivanoviča Čukovskog), *Ježeva kućica*¹⁰ (po motivima pjesme Branka Ćopića), *Bijeli jelen*¹¹ (po motivima bajke Vladimira Nazora), *Maček z vrečo opotečo*¹²...

Na prestižnim festivalima u regionu su predstave koje je Kučinovićeva režirala i za njih pisala tekstove, radila kao kreator svjetla, a u nekima i glumila, osvojile više od pedeset nagrada¹³, uključujući i najvažnije više puta: najbolja predstava, najbolja režija i nekoliko puta nagrada za najbolji tekst.

Teško je razdvojiti tekstualne predloške od predstava koje je Kučinovićeva postavila na scenu. Kao rediteljica, pisanje teksta zasigurno bazira na mogućnosti njegove vizuelizacije. Svjesna da je tekst koji piše samo predtekst za predstavu (izvedbeni tekst), autorica ipak ne zanemaruje narativnu liniju koju raspisuje. Njezini tekstovi mogu se smatrati samostalno zaokruženim dramskim djelima, a ne samo sižejnim predtekstom.

Dugi niz godina sam slušala kako lutka ne trpi tekst. To je za mene mit. Ima predstava u kojima lutki jako godi tekst. S tekstom treba znati raditi u svakom kazalištu, tako i u lutkarskom. Ponavljam, to ovisi o konceptu, temi, sadržaju i formi predstave. Lično volim narativ u lutkarskim predstavama i godinama se bavim time, pokušavajući razbiti mit o tekstu u lutkarskom predstavama. Ljubav

¹Tamara Kučinović rođena je 1984. U Zagrebu, gdje je pohađala Dramski studio Zagrebačkog kazališta mladih. Jezičnu gimnaziju je završila u Zagrebu 2004. godine. Na Umjetničkoj akademiji u Osijeku (Smjer gluma i lutkarstvo) diplomirala 2008. Na Akademiji pozorišne umjetnosti u St. Petersburgu (Smjer redatelj pozorišta lutaka) diplomirala 2012. Najnagrađivanije su joj predstave *Zamrznute pjesme* (više od 25 nagrada na najprestižnijim festivalima u regionu, uključujući više puta nagradu za najbolju predstavu), *Bajka o izgubljenom vremenu* (više od 10 nagrada na festivalima u regionu), *Dindim, o nježnosti*, *Bijeli jelen*, *Ukradeno sunce*, *Grga Cvrčak*... (više vidjeti na: <http://www.uaos.unios.hr/amo-team/tamara-kucinovic-poslijedoktorand-visit-asistent>)

² Premijera: Gradsko kazalište lutaka Rijeka, 09.03.2018.

³ Premijera: Pozorište lutaka Mostar, 28.02.2019.

⁴ Premijera: Gradsko kazalište lutaka Rijeka, 24.09.2021.

⁵ Premijera: *Vuk sa mirisom bobica*, Dječije pozorište Republike Srpske, 03.07.2021.

⁶ Premijera: Gllugl teatar. Varaždin, 06.04.2017.

⁷ Premijera: Kazalište lutaka Zadar, 10.03.2014.

⁸ Premijera: Lutkovno gledališče Ljubljana, 2021.

⁹ Premijera: Gradsko kazalište lutaka Split, 05.03.2016.

¹⁰ Premijera: KD Pinklec, Čakovec i HNK Varaždin, 16.11.2014.

¹¹ Premijera: Dječje kazalište Branka Mihaljevića iz Osijeka, 28.10.2016.

¹² Premijera: Lutkovno gledališče Maribor, 2013.

¹³ Više vidjeti na: <http://www.uaos.unios.hr/amo-team/tamara-kucinovic-poslijedoktorand-visit-asistent/>

prema pisanju prati me od djetinjstva, i zaista volim raspisivati narativnu liniju predstave. Tekstove već godinama pišem sama, iz ljubavi, potrebe i deficita (Kučinović, 2021: 10).

Slika 23. *Zamrznute pjesme*, (T. Kučinović)
Gradsko kazalište lutaka Rijeka 2018. (arhiv)

Potražimo li zajednički imenitelj u predstavama i poetici Tamare Kučinović u njezinim tekstovima, možemo ga prepoznati u dosljednoj *auri priče*. Naime, vidljivo je da autorica *ne pati* od potrebe za postmodernističkom de(kon)strukcijom, fragmentarnom dramaturgijom, reciklažom sa intertekstualnošću i metatekstualnošću i ironijskim otklonom kao dominantnom linijom poetike postmodernizma. Kučinovićeva ne mora biti „moderna“ ni „avangardna“, ali njezina priča mora biti uvjerljiva. I upravo iz te svježine i uvjerljivosti priče proizlazi njezina osebnost. Naravno, to ne znači da u njezinim predstavama nema svega onog što čini totalni teatar, ili svijesti da lutkarska predstava počiva na vizuelizaciji. Naprotiv, ona koristi sva savremena izražajna sredstva u vizuelizaciji priče, ali to čini na suptilan način i samo onda kada su izražajna sredstva u funkciji priče. Priča može biti strukturirana kroz različite dramaturške forme, ali idejna nit vodilja uvijek je bitna i po njoj se organiziraju ostali elementi predstave (teksta).

Predstava 'Zamrznute pjesme' ne pomiče granice novim izvedbenim idejama, već znane izraze brusi do visokog sjaja, šarmirajući vizualnošću i živošću scenografije, toplinom priče te skladnim radom ansambla (Tretinjak, 2018: 1)

Koristeći izražajna sredstva bliska totalnom teatru, autorica nastoji sačuvati spomenutu *auru priče*. Pristup priči podrazumijeva poštovanje prema autentičnoj vrijednosti motiva koji su sadržani u srži njezinog postanka. Kučinovićeva, dakle, ne želi reciklirati originalno djelo, nego stvara novo po motivima predteksta. Tragom tog pristupa, možemo reći kako Kučinovićeva ne želi da njezino djelo bude savremena tehnološka reprodukcija, u kojoj Walter Benjamin (*Umjetničko djelo u doba svoje tehničke reproduktivnosti*) prepoznaje raskidanje veze s tradicijom, odnosno povijesnim svjedočanstvom.

Ono što ovdje nestaje može se sažeti u pojam aure i reći: u doba tehničke reprodukcije umjetničkog djela propada njegova aura... Jedinstvenost umjetničkog djela identična je s njegovom ukorijenjenošću u kontekst tradicije (Benjamin, 1968: 69-70).

Skлонost Tamare Kučinović poetici kojom nastoji sačuvati *auru teksta* vjerovatno ima veze s njenim školovanjem u Rusiji, gdje lutkarstvo ima mnogo dužu tradiciju i gdje se tokom 20. stoljeća lutkarski tekst etablirao kao samosvojna umjetnička činjenica. O lutkarstvu u Rusiji Kučinovićeva ističe:

Ono što je predivno u njihovom osuvremenjivanju lutkarstva je to da ostaju vjerni logici, drami, razvoju, priči, konfliktu i svemu što je potrebno da bi kazalište bilo razumljivo i da bi nekog 'diralo', a traže nove forme, nove simbole, nov izričaj. Tamo sam shvatila da je neka sredina između europske forme i ruske tradicije (što se tiče radnje i logike) divna sredina za suvremeno kazalište (Kučinović, 2012: 1).

Kučinovićeva slijedi *intenciju teksta*, odnosno ono što u njemu valja uzeti kao najvažnije i *ono što ne može biti polazište za slobodno tumačenje* (Eko, 2002: 11). Držeći se *intencije* Kučinovićeva nije, kako te Eco zove, *bolesna od jezika*. Nema potrebu za simboličkim značenjem i metaforom u svakoj rečenici, niti za dodavanjem izražajnih sredstava zbog njihove atraktivnosti i građenja *viška metafora*, što je odlika pomodnih autora postmodernizma. Njoj je mnogo bitniji smisao teksta, iz kojeg izvire simbolična i metaforična značenja u širem i suštinskom značenju. Slijedeći, dakle, *intenciju teksta*, Kučinovićeva gradi arhitekturu djela, u kojoj možemo prepoznati *double coding* (Eko, 2002: 198), što podrazumijeva barem dva nivoa razumijevanja. Prvi je nivo razvoja radnje s dramaturškim čvorovima i jakim likovima, a drugi simboličko značenje smisla priče. Umetnuti simboli, metafore i simboličko značenje priče u širem smislu ni u jednom trenutku ne narušavaju razvoj radnje i razumijevanje predstave na osnovnom nivou, tako da njezine tekstove i predstave ravnopravno mogu čitati i gledati svi uzrasti publike i u njima pronaći vrijednosti za vlastito poimanje svijeta.

Za Tamaru Kučinović lutkarska predstava nije samo umjetnost za djecu, nego umjetnost koja lutke koristi kao najadekvatnije izražajno scensko sredstvo da ispriča priču i iznese vlastiti stav o savremenim temama bliskim današnjem čovjeku.

Za mene je lutkarstvo apsolutno najslobodniji medij za izražavanje stava, misli, osjećaja... U današnje vrijeme rijetko funkcionira onaj stil 'šakom u glavu', a lutkarstvo je kazalište u kojem možeš reći nešto vrlo izravno, a kroz metaforu. Kad ga lupaš u glavu da progleda, čovjek ne razumije zašto to činiš, a ako ga tjeraš da sam misli, onda on to i čini. A metafora tjera ljude da misle (Kučinović, 2012: 1).

Ni u jednom trenutku Kučinovićeva ne podilazi mlađoj publici tako što će ih nasmijati, izazvati pljeskanje uz songove, zadiviti ih čudesnom ekstravagancijom, žargonom, im se približiti, zadiviti ih čudesnim lutkama koje nisu u funkciji uvjerljivosti priče. Ne. Kod nje je sve usmjereno na uvjerljivost priče, koja se ostvaruje narativnom linijom i vizuelno-auditivnom funkcionalnom dramaturgijom. Izražajna teatarska sredstva ni u jednom trenutku nisu sama sebi cilj, niti neko „moderno rediteljsko rješenje“ koje će zadiviti i šokirati. O pristupu tekstualnom predlošku i izvedbenom tekstu Kučinovićeva ističe:

Dramaturgija svake predstave je specifična, kao i sama predstava. Nemam naviku dijeliti dramaturgiju na lutkarsku, dramsku, plesnu ili opernu. Za mene je kazalište kazalište bez obzira na formu. Stoga je i dramaturgija samo dramaturgija. Širenjem granica lutkarstva kroz godine iskustva, mogu samo reći da je dramaturgija specifična samo u odnosu na određenu predstavu i njoj svojstvenu formu. Nešto što vrijedi kao zakonitost u jednoj lutkarskoj predstavi, za drugu neće vrijediti. Školska pravila su tu da se ruše i preispituju. Svaka od gore

navedenih formi ima svoje specifičnosti. Dramaturgija lutkarskog kazališta jako ovisi o konceptu. Kao i u svakoj kazališnoj formi (Kučinović, 2021: 9).

Također, bitno je istaknuti da Tamara Kučinović predtekstu prilazi na radikalna način. Ona vezu s prošlošću ostvaruje samo kroz snagu autentičnih motiva i atmosfere, koju vizuelizira tako da sačuva *auruteksta*. Recimo, iz *Bajke o izgubljenom vremenu* Jevgenija Švarca Kučinovićeva uzima samo osnovni motiv o uzalud protraćenom vremenu i ime jednog lika, Petje. Iz originalne bajke Jevgenija Švarca isključuje likove: Tetku Natašu, Mamu; čarobnjake koji krađu vrijeme od djece – Sergeja Vladimiroviča, Olgu Kapitonovnu, Marfu Vasiljevnu, Panteleja Zaharoviča; školske kolege – Marusju Pospelovu, Nadjenku Sokolovu, Vasju Zajceva; Staricu i Baku, a u svoj tekst uvodi: Stasju, G. Vrijeme, Profesoricu (bosanskog) jezika, Baku i Svirača. Dakle, broj likova svodi na mnogo manji broj i tako ostavlja više prostora da u mikroformi razvije odnos dva glavna lika: Katje i Stasje, dok su G. Vrijeme, Tata, i Njezin Tata tu samo pomoćni likovi, koji služe za dodatne informacije o dva glavna lika i njihovom odnosu. Mjesta radnja također se mijenjaju.

U svom tekstu Kučinovićeva razvija i sasvim drugu vrstu dramaturške strukture. U originalnom tekstu dramaturški čvorovi odvijaju se kroz narativni razvoj priče: iznenadno staranje Petje, susret ostarjelog Petje s mamom, Petjino prisluškivanje čarobnjaka koji su ga pretvorili u starca zbog njegove lijenosti, pronalazak prijatelja, trčanje za vremenom i vraćanje vremena. Odustajući od osnovne narativne linije priče, Kučinovićeva gradi razvojnu fragmentarnu strukturu ponavljanjem scena. Katja kod Kučinovićeve, uz asistenciju G. Vremena kroz zagonetke, nakon što iznenada ostari, u tri pokušaja traga za djevojčicom iz parka Stasjom. Svaki novi krug potrage (ponavljanje scena) Kučinovićeva gradi kao zasebnu dramaturšku cjelinu i dramatičnost podiže za nivo više, ostvarujući tako razvoj dramatičnosti u cjelovitoj dramaturškoj strukturi.

A ključna promjena odnosi se na suštinu priče. Kod Švarca vrijeme protraćimo ako nismo posvećeni svakodnevnom radu i želji za uspjehom, dok kod Kučinovićeve vrijeme uzalud potrošimo ako ne ostvarimo svoju emociju, ljubav. Tako autorica stvara potpuno novo djelo, u kojem ističe značaj emocije naspram svega drugoga u životu.

Leon Žganec-Brajša u osvrtu na predstavu *Bajka o izgubljenom vremenu* navodi:

Tamara Kučinović razvila je svoju, bez pretjerivanja, lutkarsku filozofiju, koja je cjelovita, funkcionalna i vidljiva kao nešto pozitivno, gotovo stršeće osobitošću i pojavom u svakoj sredini u kojoj se pojavi, zasigurno barem u regionalnim okvirima, kako potvrđuje i ova mostarska produkcija (Žganec-Brajša, 2021: 1).

Lutkarska filozofija Tamare Kučinović ogleđa se u bavljenju svezremenskim temama u savremenoj egzistencijalnoj praznini koja uzrokuje ili koju je uzrokovalo otuđenje čovjeka i odsustvo emocija. U svoja dva najuspješnija izvedena teksta (predstave) *Bajka o izgubljenom vremenu* i *Zamrznute pjesme*, u osnovnoj intenciji teksta Kučinovićeva istražuje našu izgubljenu, smrznutu emociju.

Ljudska emocija je danas, simbolično rečeno u *Zamrznutim pjesmama*, na minus sedamsto stepeni. I nije problem što je na minus sedamsto, nego u tome što su nam nametnuta potrošačka filozofija i postmodernistička estetika, gdje se emocija uglavnom ismijava ili ironizira, nametnule poimanje emocije kao nečega što je pravaziđeno i zastarjelo. Naprosto, danas su samo *slabići emotivni* u životu, a u umjetnosti se emocija uglavnom ironizira i podcjenjuje jer se, kao, kroz emociju ne može oslikati kulturološki i društveni kaos koji izaziva destrukciju ljudskosti. Emocija je, s druge strane, uvijek rizik jer je na granici patosa. I kako je istakao *Thomas Stearns Eliot*:

(...) jedini način da se izrazi emocija u umjetničkoj formi jeste da se nađe „objektivni korelativ“, drugim riječima, grupa predmeta, izvesna situacija, lanac događaja, koji bi predstavljali formulu te „određene emocije“; te tako da, kad su dati spoljni faktori, koji moraju da se završe u čulnom iskustvu, emocija se neposredno evocira (Eliot. U: Imami, 2012: 68).

Ne prihvaćajući navedeni postmodernistički ironijski narativ, Tamara Kučinović je svjesna kako je naša emocija na minus sedamsto stepeni, ali još je tu, duboko u nama: emocija je naša srž. Tim pristupom Kučinovićeva probada do zadnjeg sloja leda u našim srcima i ukazuje na naše savremene zablude: na uzalud izgubljeno vrijeme i na besmisao života bez ljubavi (*Bajka o izgubljenom vremenu*), na našu nesposobnost i kukavičluk da izrazimo emociju, kao i na odsustvo emocionalnog povjerenja (*Zamrznute pjesme*).

Na tragu *Zamrznutih pjesama* i *Bajke o izgubljenom vremenu*, potragu za emocijom Kučinovićeva dodatno produbljuje savremenom filozofijom praznine u neizvedenom originalnom tekstu *Magloprejka ili o prazninama*. Sjedinjujući odsustvo empatije i egzistencijalnu prazninu na vrlo poetičan način, Kučinovićeva krivnju djeteta kontekstualizira s edipovskim kompleksom S. Freuda i analitičkom psihologijom C. Junga. Razotkrivajući kompleks kroz neophodan iskren razgovor, dijeljenjem iskustva i emocije s drugima, Kučinovićeva kreira uvjerljivu emotivno-egzistencijalnu priču, sa sretnim krajem, zamagljenim egzistencijalnom sjenkom.

Ako bismo u savremenoj dramaturgiji pokušali pronaći dramskog autora koji je blizak poetici Kučinovićeve, mnoge asocijacije nas usmjeravaju na Jona Fosea. Uprkos mnogim razlikama, i kod Fosea, u njegovim jednočinkama *Majka i dijete*, *Posjet*, *Poslijepodne*, kao i kod Kučinovićeve, tema je odsustvo emocije i egzistencijalna praznina, s tim što se kod Fosea osjećaj praznine manifestira kroz izoliranost i neizrecivost likova, dok je kod Kučinovićeve, zbog specifičnosti žanra, praznina sadržana u smislu priče, u razvoju radnje, u metafori i slici, u *objektivnom korelativu*. Oboje autora uzrok egzistencijalne praznine pronalaze u strahu od iskrene emocije. U Fosseovoj jednočinki *Majka i dijete* ni majka ni sin nisu u stanju – zbog teške prošlosti – izgovoriti nekoliko iskrenih rečenica i iskazati šta osjećaju. Oni zastajkuju, šute, mucaju, između sebe i dalje (p)ostavljaju prazninu zbog grča (straha) koji im ne dozvoljava da izgovore nekoliko jednostavnih rečenica.

Tamara Kučinović taj strah najbolje izražava u djelu *Srce veće od mene samog*. Medo Ursa u snu vidi sebe kako grli svaku životinju u šumi. Uzbuđen i sretan zbog činjenice da će svojim srcem moći usrećiti druge životinje u šumi, Ursa sam sebi govori:

URSA: Trebala mi je jedna ovako duga i hladna zima da shvatim kako se živi sa srcem punim svega. (Kučinović, 2023: 2)

Narednog dana Ursa ide od životinje do životinje i nudi im svoje srce, *srce veće od njega samog*. Iako životinje (Zeca, Soba, Ježa, Tvora, Zmiju i Mrava) u Ursinom srcu čeka ono što one najviše priželjkuju u svom životu, svaka pojedina životinja odbija njegovo srce iz nekog ličnog razloga koji je blizak karakteru određenog lika: Zec zbog straha, Sob zbog prepotencije, Jež zbog rizika od novog razočarenja, Tvor zbog stida, Zmija zbog sebičnosti. Na kraju Mrav medi Ursi otkriva kako je on (uvijek bio) tu, s njim, sve vrijeme, da ga grli već odavno, ali da ga Ursa nije primijetio jer je Mrav tako mali... Mrav Ursi otkriva još jednu tajnu: Ursino srce je samo njegovo – treba mu se prepustiti i otvoriti ga prema drugima, po ko dođe – dođe. I tad se pojavljuje Sob – možda ipak prihvati Ursino srce.

Koristeći navedene životinje i njima bliske karakterne linije, pored stvaranja plastičnih karakternih likova koji obogaćuju priču i dramaturgiju, Kučinovićeva nam oslikava dominantne društvene tipove (arhetipe) i razotkriva mnogo šire društveno značenje priče. U nekoliko navrata u tekstu se prepoznaju aluzije na društvena zbivanja u regionu u posljednjih trideset godina i na opću destrukciju ljudskosti.

URSA: Ne razumijem. Kako možeš živjeti bez snova?

ZEC: Pojeo ih je strah. Razumiješ. Došao je po rođenju. Ja sam se rodio i imao sam neke snove, možda minutu ili dvije, onda je došao vuk i pojeo mog brata, cap, a s njim je došao i strah. On je pak pojeo moje snove. U jednom zalogaju.

Cap i gotovo. Strah. Razumiješ? (Kučinović, 2023: 5)

U tekstu se slične aluzije nalaze na dovoljno mjesta, ni previše ni premalo, da bi priču oživjele u njezinom širem, univerzalnom značenju.

Osjećanje praznine Kučinovićeve najbolje uobličuje i sjedinjuje sa odsustvom empatije u drami *Magloprejka ili o prazninama*. Sam početak drame, s Prazninom kao likom, toliko je poetičan i omamljujući da Kučinovićeve već u prvoj rečenici zarobi čitaoca. Vjerujem da će se priča o *našim prazninama* uskoro vizuelizirati i da će animirana praznina progovoriti pred našim očima.

PRAZNINA: Velika masa osjećaja, obojanih ne duginim bojama, zbijenih u jednu malu točku čine prazninu. U nečijoj duši. Sila praznine toliko je jaka da ju ništa ne može ukloniti (Kučinović, 2023: 1).

Kučinovićeve u tekst nikad ne uvodi ni pripovjedača/naratora, koji bi izvana razvijao radnju ili odnose likova. Uvijek su to likovi iz same priče; oni po potrebi imaju monolog kroz koji priča dobiva potreban okvir. Kad zatreba, Kučinovićeve uvodi likove kao što su G. Vrijeme u *Bajci o izgubljenom vremenu* ili Jasen u *Srce veće od mene samog*, Snaga prirode u *Ja koja sam vuk*, Praznina u *Magloprejka ili o prazninama*, te s njima kroz dijalog, neposredan ili posredan (paralelan), s drugim likovima razvija radnju. Čuvajući unutarnji organski razvoj priče kroz odnose likova i događaje, autorica priču drži na liniji magijske iluzije ne želeći je razbiti izvanjskim intervencijama, što u konačnici doprinosi uvjerljivosti priče. Novouvedeni likovi, pored potrebe za razvojem odnosa i radnje, priči daju novu mističnost i mnogo dublju metaforičnost.

U jeziku je Kučinovićeve jednostavna, autentična i poetična. Dijalozi su kratki i funkcionalni, nikad naivno smiješni, često duhoviti. Poštujući publiku i njezine kognitivne sposobnosti bez obzira na uzrast, Kučinovićeve uvijek ima ozbiljan i dosljedan pristup priči, odnosno izražajnim sredstvima kojim razvija radnju. Snaga uspješnosti komunikacije njezinih tekstova (predstava) s publikom leži u onome što Jurkowski ističe kao *umjetnikovu autentičnost i originalnost teme* u komunikaciji s *mističnim (poetskim) razmišljanjem gledaoca* (Jurkowski, 2013a: 43).

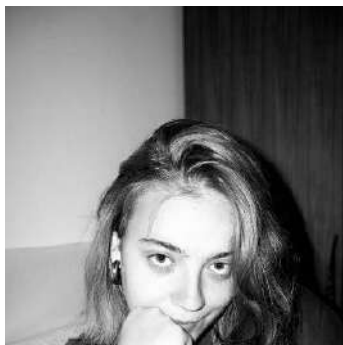
Promislimo li kojoj estetici je pisanje komada Kučinovićeve najbliže, onda je to zasigurno magijski realizam. U realističnoj priči (ljudskoj ili antropomorfiziranoj) Kučinovićeve koristi čudesno i nadnaravno kako bi uvećala i uljepšala fikciju, odnosno osnažila blagu iluziju zbog metaforičnosti priče i pozorišnog užitka obogaćenog čudima.

Sublimirajući estetiku tekstova (i predstava) Tamare Kučinović, možemo reći da je Kučinovićeve pjesnikinja primordijalne istine u nama, odnosno narativno-vizuelna pjesnikinja arhetipske emotivne istine, pa makar (kako kaže Eco) ta istina bila i imaginarna.

RAZGOVOR SA...

LORA KOVAČ Akademija za umjetnost i kulturu u Osijeku

Kakve ćeš uspomene nositi u Osijek iz Bugojna?

Meni je jako drago što se svima svidjela predstava, što su svi tolika velika potpora Osijeku. Osjećam se stvarno ugodno ovdje, tako da ću nositi jako velike i lijepe uspomene.

Kakvi su ti utisci poslije igranja?

Par puta smo je već igrali i dolazili bi nam ljudi poslije toga i govorili kako je predstava ne samo za djecu već i za roditelje i odrasle. Najbitnije nam je da svi izađu nasmijanog lica iz sale, to nam je uspjeh.

Šta vi učite na Akademiji?

Na prvoj godini krećemo sa dijelovima tijela kao što je Crvenkapica, ona je dijelovima tijela napravljena. Onda su predmeti tj. animacija predmeta, krećemo sa ginjolima tehnika lutaka, prvo lutku uzimamo, pa idu lutke zijevalice za otvaranje usta. Na drugoj godini su marionete. Svake godine je drugačija tehnika.

Odakle si dobila interesovanje za lutkarstvo?

Meni je uvijek prije bilo samo gluma, lutkarstvo će mi biti sa strane. Nikad se nisam susretala s tim, i kroz godine nekako zavoliš to. Najzabavnije mi je što lutkarstvo nije samo lutka već može biti bilo šta.

Kako ti se čine ostale predstave i da li si ih uspjela pogledati?

Nisam stigla pogledati sve, samo nešto. Ima raznolik program, neke su amaterske družine i stvarno se treba upustiti u lutkarstvo bez neke škole.

Kako su tvoje kolege studenti reagovali na lutke?

Većina nas se srelo sa lutkarstvom prvi put na Akademiji i to smo zavoљjeli. Neki koji još uvijek nisu sa lutkarskom na ti, odu na diplomski negdje drugdje u Zagreb ili u Split, a mi koji želimo studirati oboje, ostajemo u Osijeku. To je ova ekipa koja je došla u Bugojno, mi smo svi ostali i studiramo i glumu i lutkarstvo.

Da li ćeš opet doći u Bugojno?

Svi bismo voljeli doći opet u Bugojno.

Da li među tvojim vršnjacima važi mišljenje da je lutkarstvo samo za djecu?

Da, ali u Osijeku je to malo već počelo biti onako za odrasle, počeli su to ljudi zrelije shvatati. Mi sa Akademije uvijek povučemo svoje prijatelje koji nemaju veze sa lutkarstvom da čisto vide šta to sve može biti. Ja mislim da se mišljenje polako mijenja.

NAGRADE

Na sastanku održanom dana 24. 10. 2024. stručni žiri u sastavu:

1. Alena Džebo - predsjednik,
2. Igor Tretinjak - član,
3. Milan Gajić - član,

odlučio je da dodijeli sljedeće nagrade:

- Nagrada za najbolju predstavu u cjelini: **Lutkarsko kazalište Mostar, *Utopija***

Predstava *Utopija* odvodi nas u svijet postapokaliptične atmosfere u kojem nema mjesta umjetnosti. Najveća vrijednost predstave je lutkarski izraz kojim se priča gradi i koji kroz različite vidove umjetnosti na sceni dočarava hladan i okrutan svijet bez nje. U tom izrazu kistovi su predstavnici slikarstva, a teški, bučni, oštri alati: čekić, bušilica i pila, stanovnici svijeta mraka i praznine. Predmeti u susretu i prepletu s vlastitim animatorima postaju likovi, a smrt postaje kist umočen u crvenu boju. Sve u tom svijetu proizlazi iz njega samoga, iz njegove praznine, tame i hladnoće, pa i sama emocija biva omotana, možda i zaštićena od tog svijeta, velom narativa. Rezultat je predstava koja iznenađuje lutkarskim rješenjima i čija opipljiva atmosfera zavodi, usisava i otvara pitanja.

- Nagrada za najbolju glumicu: **Ajla Cabrera** za uloge Vilenjaka, Zeca, Ježa i Jorgana u predstavi *Ježeva kućica* Pozorišta mladih Sarajevo

Zavidni talenat Ajle Cabrere posebno se istakao u animiranju lutke Zeca, kojem je pomoću vješte i tačne animacije udahnuła nestvarno uvjerljiv život. Jednako se istakla i Cabrerina glasovna glumačka izvedba, pomoću koje je zaokružila dopadljivu, vrcavu i šarmantu

prirodu ovog upečatljivog karaktera. U sebi je na scenu iznijela ogromnu radost i posvećenost i pretočila ih u nezaorvne trenutke koje ćemo sa sobom ponijeti sa festivala.

- Nagrada za najbolju kreaciju lutaka i scenografiju: **Zoran Bjelošević** za predstavu *Crvenkapa* JU Pozorišta „Prijeđor“ u Prijeđoru

Crvenkapa Igora Bojovića u režiji Aleksandra Pejakovića odbacila je sjevremenost i bezvremenost klasičnih bajki, pronašavši svoje vrijeme u svijetu srednjovjekovne kuhinje (konkretne i ljubavne). Od tek nekoliko predmeta, paravana i okvira Zoran Bjelošević stvorio je efektnu, domišljatu i duhovitu scenografiju-kuhinju koja je aktivno sudjelovala u građenju igre od početnog kotla do štapova koji su u trenu postali kuća i „puške“ koja je postala toljaga. U tom svijetu drevnog kulinarsstva u kojem je Crvenkapina glavna funkcija donijeti baki vreću hrane, ona sama postaje ta vreća, odnosno vlastita funkcija. U isto vrijeme vuk, koji ima poprilično izazovan zadatak prvo progutati baku i Crvenkapu pa ih „protjerati“ iz rasporenog trbuha, postaje lutka od nekoliko dijelova s bačvom kao centralnim dijelom. Ovo efektno upisivanje funkcija u likove, a sve u skladu sa scenografskim okvirom, odlično ukazuje na neodoljivu moć lutkarstva – u njemu likovi ne trebaju gubiti vrijeme na buđenje i građenje vlastitih funkcija. Oni od prve scene to jesu, ako žele. Funkcije, duhovito jasne i točne, uz to simpatične i neodoljive.

- Nagrada za najbolje svjetlo: **Vanja Jovanović** za svjetlo u predstavi *Utopija* Lutkarskog kazališta Mostar

U svijetu hladnoće, praznine i tame svaki snop svjetla predstavlja nadu. No u predstavi *Utopija* svjetlo nije bilo tek nada, ono je bilo prodor u nutrinu naizgled praznih likova, tragač za ljutnjom, tugom i strahom u tim ljudskim ljušturama. Svjetlo je bilo i ključni stvaratelj gotovo opipljive atmosfere te beskompromisan vodič gledateljeva pogleda. Usitnjavanjem totala igre na nutrine likova, stepenovanjem boje i intenziteta davao je slojeve naizgled krutim i plošnim likovima i svijetu u kojemu žive. U isto vrijeme predstavu je pretakao u niz vizualno predivnih trenutaka i slika u pokretu.

- Nagrada za najbolju muziku: **Igor Paspalj** za muziku u predstavi *Crvenkapa* JU Pozorišta „Prijeđor“ u Prijeđoru

Muzika Igora Paspalja istakla se visokim nivoom kreativnosti i odvažnosti. Od prvih taktova postaje jasno da ona nije samo prateći i zabavni element u predstavi, nego njen ravnopravan činilac koji čvrsto podupire narativni i vizuelni stil predstave i tako značajno doprinosi umjetničkom kvalitetu ukupnog doživljaja.

1. Priznanje

Za odvažno, razigrano poigravanje s klasičnim djelom, žiri dodjeljuje priznanje **Anandu Čeniću** za dramaturgiju bajke *Vilenjak Cvilidreta*.

2. Priznanje

Priznanje za grupnu animaciju lutaka, sinergiju, predanost i glumački sinkronicitet dodjelju se **glumcima i glumicama animatorima predstave *Ježeva kućica*** Pozorišta mladih Sarajevo.

3. Priznanje

Za posvećenost, vjeru i dosljednu izvedbu, lepršavost i maštovitost u izrazu, u priči Priča o kotrljanju, žiri dodjeljuje priznanje mladoj glumici, studentici **Gabrieli Redžić**, sa Akademije za umjetnost i kultru u Osijeku.

Alena Džebo - predsjednik žirija

Igor Tretinjak - član žirija

Milan Gajić - član žirija

Odluka Dječijeg žirija

Najbolja predstava – „Ježeva kućica“ Pozorište mladih Sarajevo

26. SUSRET POZORIŠTA/KAZALIŠTA LUTAKA BOSNE I HERCEGOVINE

STRUČNI ŽIRI:

Alena Džebo
Igor Tretinjak
Milan Gajić

MODERATOR OKRUGLIH STOLOVA:

Strajo Krsmanović
Ismira Mašić

ORGANIZACIONI ODBOR:

Hasan Ajkunić
Mirza Idrizović
Senada Milanović
Nedžad Milanović
Suad Velagić
Edin Ćatić Bato
Ermina Musić
Antonio Džolan
Vahid Duraković
Tidža Čaušević
Elma Idrizović
Sanja Krnjajić

DJEČJI ŽIRI:

Asja Ugarak
Iva Lučić
Berina Duraković
Selina Hrvat
Emrah Bušatlić
Amer Sušić

DIREKTOR SUSRETA

Mirza Idrizović

KOORDINATOR SUSRETA: Elma Idrizović

ORGANIZATOR KULTURNIH AKTIVNOSTI:

Vahid Duraković

PR SUSRETA: Azra Dževahirić

REDAKCIJA BILTENA:

Nedžad Milanović, urednik
Ermina Musić, tehnička urednica
Senada Milanović
Suad Velagić
Mirza Bušatlić
Belma Šabić
Ajla Sušić

FOTOGRAF BIJENALA:

Edin Ćatić Bato

SARADNICI:

Arijan Duradbegović

Adem Ugarak
Adna Kurbegović
Abduselam Hozić
Aida Ćefo
Ajna Dželilović
Ajna Ždralović
Amar Dadić
Amina Alispahić
Aida Sušić
Derviš Selimović
Emrah Bušatlić
Ena Ramić
Faris Dedić
Fatima Melić
Hana Tiro
Hana Jusić
Hena Zukić
Ines Fuka
Lana Marijanac
Lejla Ahmetović
Merjem Jusufbašić
Naida Bušatlić
Selma Huskić
Taida Meštrovac
Irhad Topčić

TEHNIČKA EKIPA:

Senad Imamović Struja
Edin Ćatić Bato
Mahmut Ždralović
Jusuf Hozić Caci – ima ih još!

DIZAJN PLAKATA I NASLOVNICE

KATALOGA: Tidža Čaušević

UREDNIK INTERNET STRANICE: Edin Ćatić Bato

Dizajn i tehnička obrada kataloga: Tidža Čaušević
Priprema kataloga: Ermina Musić
Lektorica: Senada Milanović
Izdavač: JU KSC Bugojno
Za izdavača: Mirza Idrizović, direktor
Štampa: ŠTAMPA Bugojno
Tiraž: 200 komada

VAŽNI BROJEVI I SERVISNE INFORMACIJE:

-POLICIJA 122
-VATROGASCI 123
-HITNA POMOĆ 124
-PORTIRNICA KSC-a 030/509-722
-AUTOBUSNA STANICA 030/251-789
-HOTEL VILLA GRANDE 062/500-577
-DIREKTOR FESTIVALA 030/509-720
-UREDNIK BILTENA 061/796-877